

Yayın Adı İstanbul Life
Referans No 19891356
Renk Renkli

Yayın Tarihi 01.11.2012
Etki Olumlu
STxCM 234,00

Küpür Sayfa 1
Tiraj 7734
Sayfa 140

ŞEHRİN Tarih kokan SARNIÇLARI

Binlerce yıl önce kurulmuş İstanbul'un tarihi su yollarının belki de en gizemlileri, sarnıçlar. Yerebatan'dan Sultan Sarnıcı'na her biri görkemli bir tarihi simgeliyor...

YAZI SAFFET EMRE TONGUC

YEREBATAN SARNICI

Roma imparatoru Jüstinian tarafından Ayasofya ile aynı yılda 532'de yaptırılmış. O zamanlarda halkın su sorununa önemli ölçüde çözüm olan sarnıç, bugünün insanına zarif ama aynı ölçüde buyurgan görkemi ile bir şölen yaşıyor. Suyun içinden yükselen sütunları nedeniyle halk arasında 'Yerebatan' isminin uygun bulunduğu yapı, 10 bin metrekareye yaklaşan ala-

nı, dokuzar metrelik 336 sütunu ile 'saray' sözcüğünü de hak ediyor. 80 milyon metreküp suyu depolama kapasitesi var sarnıcın.

Suyun Belgrad Ormanları'ndan şehrin merkezine taşınması içinse birçok tünel ve kemer inşa edilmiş. Sarnıcın insanı içine çeken sonsuzluk hissi yaratan bir atmosferi var. Bu etkinin yaratılmasında 12 sıra halinde dizilmiş sütunlardaki olağanüstü taş işçiliğin yanı sıra Medusa'nın nefesini hissetmenin de etkisi olmalı diye düşünüyor insan. Mermerden

yapılmış iki muhteşem Medusa başı sarnıçta sütun kaidesi olarak kullanılmış. Osmanlı zamanında birçok onarım geçiren sarnıç, Cumhuriyet döneminde de hak ettiği ilgiyi görmüş ve restore edilmiş. Önceleri sadece gezilecek bir tarihi mekan olarak kullanılmış.

Bugünse İstanbul turlarının vazgeçilmez uğrak noktalarından biri olmakla kalıyor, çeşitli etkinliklere ev sahipliği de yapıyor. 1963 yılının ünlü James Bond filmi 'Rusya'dan Sevgilerle'nin bazı bölümleri sarnıçta çekilmişti.

BİNBİRDİREK SARNICI

İstanbul'un en eski ve Yerebatan'dan sonra ikinci en büyük sarnıcı. Doğu Roma ya da 16. yüzyıldan itibaren kullanılmaya başlanan adıyla Bizans İmparatorluğu döneminde 4. yüzyılda yapılmış. Şehri baştan imar edenlerden biri olan İmparator I. Konstantin zamanında, 4. yüzyılda yapılan sarnıcın bugün gördüğünüz kısımları 5. ve 6. yüzyılda inşa edilmiş. 16. yüzyılda şeh-

Yayın Adı İstanbul Life
Referans No 19891356
Renk Renkli

Yayın Tarihi 01.11.2012
Etki Olumlu
STxCM 234,00

Küpür Sayfa 2
Tiraj 7734
Sayfa 141

Yayın Adı İstanbul Life
Referans No 19891356
Renk Renkli

Yayın Tarihi 01.11.2012
Etki Olumlu
STxCM 234,00

Küpür Sayfa 3
Tiraj 7734
Sayfa 142

mizdeki adıyla Çarşamba Çukurbostanı da bunlardan biri. 400'lü yılların sonlarına doğru İmparator Leo zamanında yapılmış, adını da imparatorun idam ettirdiği General Aspar'dan almış. Açık sarnıçlar yapılmasının temelinde o zamanlar açık havanın suyu temizlediğine olan inanın yatığını söylüyor kimi uzmanlar. Bugün park ve spor tesisi olarak kullanılıyor.

SULTAN SARNICI

Aspar Sarnıcı'ndan karşıya geçin ve yine pek bilinmeyen ama alışıldık tarzda yapılmış Sultan Sarnıcı'na bir göz atın. 300'lü yılların sonlarına tarihlenen sarnıcı İmparator I. Theodosios yaptırmış. Dikdörtgen planlı sarnıcın küçük kubbeletini 28 tane çoğunluğu beyaz mermerden yapılmış sütun taşıyor. Büyük pencerelerin gün ışığını içeriye davet ettiği mekan günümüzde restore edilerek zarif bir etkinlik mekanına dönüştürülmüş.

AZİZ MOCİUS SARNICI

Cerrahpaşa'da Sırrı Paşa Sokağı'nda 19. yüzyılda inşa edilmiş bir Ermeni kilisesi olan Surp Agop var. Kiliseyi biraz geçince göreceğiniz ve günümüz gençlerine spor alanı olarak hizmet veren alan aslında bir açık sarnıç. İstanbul'daki dört açık hava sarnıcından biri olan Aziz Mocius Sarnıcı V. yüzyılda İmparator Anastasius zamanında inşa edilmiş. Adını aynı bölgedeki Rum kilisesinin rahibinden alan sarnıca zamanın ustaları tarafından dikilen altı mermer sütunun tıslımlı olduğuna inanılmış bir zamanlar. Rum kilisesi ve bulunduğu sokak günümüzde "Altı Mermer" olarak adlandırılıyor.

re gelenlerin düştüğü notlarda yapının ipek iplik üreticileri tarafından kullanıldığı yazılı. Öte yandan bazı belgeler 18. yüzyılda sarnıcın İstanbul'a su sağlamaya devam ettiğinden bahsediyor. Osmanlı döneminde üzerine evler, konaklar inşa edilmiş ancak bu muhteşem binaların hiçbirisi ne yazık ki bugüne ulaşamamışlar. Sarnıcın adını direklerinin sayısından aldığını düşünmeyin, içeride sadece 224 direk var. Uzmanlar bu ismin, 'binbir' sözcüğünün dilimizde 'çok'

anlamında da kullanıldığınından kaynaklanmış olabileceğini söylüyorlar. İsmi kaynağına dair bir diğer görüşse sütunların üst üste bindirilmiş olması. Zaman içinde çok da kıymeti bilinmeyen hatta çöplük olarak kullanılan sarnıç neyse ki yakın zamanlarda restore edildi. Günümüzde ise çeşitli davetlere ev sahipliği yapıyor. Sarnıcın üzerine inşa edilen yapıların en meşhuru 17. yüzyılda Fazıl Paşa'nın yaptırdığı görkemli saray.

A SPAR SARNICI

İstanbul görkemli sarnıçları ile tanınır ama eksik tanınır. Yerebatan gibi sarnıçların gölgesinde kalan açık sarnıçlar pek bilinmez. Osmanlılar bu büyük açık hava sarnıçlarına 'çukurbostan' adını vermişler. Aspar Sarnıcı ya da günün-

Osmanlılar büyük açık hava sarnıçlarına 'çukurbostan' adını veriyormuş.

MEDUSA

Yunan mitolojisine göre yeraltında üç kız kardeş olan Gorgonalar yaşamış. İçlerinde tek ölümlü olan Medusa, tanrıça Athena ile aynı erkeğe yani Zeus'un oğlu Perseus'a aşık olmuş. Anlatılan kıskançlık sadece insanlar için değil tanrıçalar için de kuvvetli bir dürtü. Athena da bu duygunun etkisi ile güzeller güzeli Medusa'nın saçlarını yılanla çevirmekle kalmamış, onunla göz göze gelen herkesin taşla dönüşmesini de sağlamış. Onu bu halde gören Perseus, Medusa'nın kafasını kesmiş. Üstelik elinde taşıdığı Medusa'nın kesik başını düşmanlarına doğru kaldırıp pek çok savaşı da kazanmış. Anlatılan bu hikaye halk arasında yayılıp kabul görünce dönemin savaşçıları Medusa'nın başını kılıçlarının kabzasında ya da savaş kıyafetlerinde kullanmışlar. Mitoloji, Medusa'nın sağ tarafından akan kanının canlılar için zehir olduğunu, sol tarafından akanın ise iyileştirici etkisi olduğunu söylüyor. Bunu duyanların aklına biyoloji derslerinde anlatılan sağ kulakçıkta toplanan kirli kan ve sol kulakçıkta bulunan temiz kan geliyor.